

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 23 березня 2021 року № 5-2

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на проведення протиепізоотичних заходів

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України «Про Рахункову палату» розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на проведення протиепізоотичних заходів.

За підсумками розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Міністерством аграрної політики та продовольства України у 2018–2019 роках та Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України у 2020 році як головними розпорядниками коштів державного бюджету та центральними органами виконавчої влади, які формують і реалізують державну політику, зокрема у сфері ветеринарної медицини, не забезпечено належного стану внутрішнього контролю за використанням Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту прав споживачів, як розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня і відповідальним виконавцем бюджетної програми, коштів державного бюджету, спрямованих на проведення протиепізоотичних заходів.

Як наслідок, Держпродспоживслужбою, її головними управліннями в областях та підпорядкованими установами у період 2018–2020 років при плануванні та використанні коштів державного бюджету за бюджетною програмою «Протиепізоотичні заходи та участь у міжнародному епізоотичному бюро» допущено:

- нерезультативне та неекономне використання бюджетних коштів – відповідно 6 111,2 тис. грн та 421 872,5 тис. грн;

- ризики нерезультативного використання коштів на суму 492 392,6 тис. грн;

- використання бюджетних коштів з порушенням норм чинного законодавства – 69,0 тис. грн;

- неефективне управління бюджетними коштами – 231 111,1 тис. грн, з яких: 161 336,9 тис. грн – кошти загального фонду державного бюджету, які залишились невикористаними і повернені до державного бюджету; 69 774,2 тис. грн – кошти спеціального фонду, отримані в рамках грантових угод та не використовуються;

- порушення норм бюджетного законодавства при плануванні видатків державного бюджету в обсязі 1 929 474,6 тис. грн (2018 рік – 687 195,0 тис. грн, 2019 рік – 668 639,8 тис. грн, 2020 рік – 573 639,8 тис. гривень).

Крім того, допущено:

- недоотримання надходжень до державного бюджету – 6 632,3 тис. грн;
- неефективне управління майном загальною вартістю 6 085,1 тис. грн;
- несвоєчасне та неправильне відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності фінансово-господарських операцій на суму 2 156,8 тис. гривень.

Головними управліннями Держпродспоживслужби в областях та підпорядкованими установами не дотримувалися вимоги законодавства при проведенні закупівлі товарів, робіт і послуг.

Не забезпечувалася потреба у бюджетних коштах для реалізації бюджетної програми «Протиєпізоотичні заходи та участь у міжнародному епізоотичному бюро», а саме, у період 2019–2020 років задоволення потреби становило лише 55,6 відс. і 39,6 відс. відповідно (у 2018 році потребу у бюджетних коштах було забезпечено у повному обсязі). При цьому видатки державного бюджету за період 2018–2020 років за бюджетною програмою «Протиєпізоотичні заходи та участь у міжнародному епізоотичному бюро» у цілому становили 1 775 665,2 тис. грн (за загальним фондом – 1 758 542,1 тис. грн (91,6 відс. плану), спеціальним – 17 123,1 тис. грн (100 відс. плану).

Такий стан фінансового забезпечення та стан внутрішнього контролю з боку головного розпорядника коштів державного бюджету не сприяв належному здійсненню Держпродспоживслужбою організаційно-господарської та спеціальної ветеринарно-санітарної діяльності, зокрема у частині проведення необхідних протиєпізоотичних заходів з метою охорони території України від проникнення хвороб тварин з території інших держав або карантинних зон, захисту тварин та населення від збудників та хвороб тварин.

Так, аудитом встановлено.

1.1. За напрямом «Придбання ветеринарних препаратів» використано бюджетних коштів у загальній сумі 1 666 369,8 тис. грн, у тому числі: за загальним фондом – 1 661 259,2 тис. грн, що становить 92 відс. плану (1 805 463,9 тис. грн), за спеціальним – 5 110,6 тис. гривень.

1.1.1. Результативні показники, визначені паспортами бюджетної програми за напрямом «Придбання ветеринарних препаратів», відповідно до звітів про їх виконання, здебільшого є виконаними або перевиконаними, а

окремі – не виконані. Зокрема, менше запланованого обсягу: у 2018–2019 роках закуплено засобів профілактики (2018 рік на 11 852 тис. од., 2019 рік на 457,9 тис. од.) та проведено лікувально-профілактичних заходів/головообробок (2018 рік на 11 852 тис. од., 2019 рік на 460,2 тис. од.); у 2019 році закуплено деззасобів для проведення ветеринарно-санітарних заходів менше на 156,5 тонни; у 2020 році менше закуплено засобів лабораторної діагностики для проведення клінічних та лабораторних досліджень на 786,4 тис. одиниць.

Аналіз стану виконання результативних показників засвідчує наявність ризиків недостатнього їх обґрунтування, а отже, їх недостовірності. Окремі фактичні результативні показники, відображені у звіті про виконання паспортів бюджетної програми «Протиєпізоотичні заходи та участь у міжнародному епізоотичному бюро» за 2018 та 2019 роки не відповідають показникам, відображеним у звітах про виконання планів протиєпізоотичних заходів з профілактики основних інфекційних і паразитарних хвороб тварин в Україні за ці ж періоди. Зазначене є свідченням включення головним розпорядником коштів державного бюджету до звіту про виконання паспорта бюджетної програми недостовірних даних, що відповідно до Бюджетного кодексу України (далі – Бюджетний кодекс) (пункт 36 частини першої статті 116) є порушенням бюджетного законодавства.

1.1.2. Унаслідок спрямування у 2018 році Держпродспоживслужбою бюджетних коштів за напрямом «Придбання ветеринарних препаратів» у загальній сумі 69,0 тис. грн на придбання трьох наборів для виявлення в сироватці крові антитіл до хвороби Ауескі, яка виключена із переліку інфекційних і паразитарних хвороб тварин, заходи з профілактики, локалізації та за необхідності – ліквідації яких здійснюються за рахунок коштів державного бюджету, допущено використання бюджетних коштів з недотриманням вимог Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиєпізоотичних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2008 № 413 (далі – Порядок № 413) (підпункт 2 пункту 2).

1.1.3. Через утилізацію ветеринарних препаратів у зв'язку із завершенням терміну придатності після їх розкриття загальною вартістю 2 611,1 тис. грн, державними установами ветеринарної медицини Держпродспоживслужби допущено нерезультативне використання бюджетних коштів.

1.1.4. Внаслідок невиконання у 2018–2020 роках окремих показників лабораторно-діагностичних досліджень хвороб тварин (2018 рік – 310,7 тис. досліджень, 2019 рік – 123,7 тис. досліджень, 2020 рік – 77,5 тис. досліджень), для забезпечення виконання яких на придбання засобів лабораторної діагностики спрямовано 3 201,4 тис. грн (2018 рік – 1 988,5 тис. грн, 2019 рік – 779,1 тис. грн, 2020 рік – 433,8 тис. грн), допущено нерезультативне використання бюджетних коштів.

1.1.5. Держпродспоживслужбою у 2018 році допущено нерезультативне використання бюджетних коштів у сумі 129,7 тис. грн унаслідок їх спрямування на придбання інших засобів лабораторної діагностики, ніж було передбачено договором (від 17.10.2018 № 1710/2), укладеним Держпродспоживслужбою із

ТОВ «НВФ Укрмедіалаб» на придбання тест-реагентів для бактеріологічних досліджень загальною вартістю 1 152,0 тис. гривень. У подальшому обсяг закупівлі був зменшений на суму 129,7 тис. грн згідно з укладеним додатковим договором (від 27.12.2018 № 1) у зв'язку з неможливістю поставки до кінця 2018 року постачальником двох найменувань тест-реагентів для бактеріологічних досліджень.

1.2. За напрямом «Матеріально-технічне забезпечення спеціалізованим обладнанням і транспортом» використано бюджетних коштів у загальній сумі 89 212,4 тис. грн, у тому числі: за загальним фондом – 77 199,9 тис. грн, що становить 97,2 відс. плану (79 425,0 тис. грн), за спеціальним – 12 012,5 тис. гривень.

1.2.1. Результативні показники, визначені паспортами бюджетної програми за напрямом «Матеріально-технічне забезпечення спеціалізованим обладнанням і транспортом», відповідно до звітів про їх виконання, здебільшого є виконаними. Зокрема, придбано більше запланованої кількості спеціалізованого обладнання (у 2018 році – 1016 од. при запланованих 786 од.; у 2019 році – 298 од. при запланованих 250 одиниць.). Водночас у 2018 році менше придбано спеціалізованих транспортних засобів (46 од. при запланованих 48 од.) з причини відсутності учасників у процедурі відкритих торгів, яка була оголошена Головним управлінням Держпродспоживслужби у Вінницькій області. При цьому закуплено спеціалізовані транспортні засоби за середньою ціною меншою, ніж планувалась (422,8 тис. грн за запланованої ціни 500 тис. гривень).

1.2.2. Держпродспоживслужбою допущено неефективне управління майном загальною вартістю 4 392,5 тис. грн, яке безкоштовно отримано Державним науково-дослідним інститутом з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи (далі – ДНДІ з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи) від ТОВ «МЕДДІРЕКТ» (акт приймання-передачі від 07.09.2020 на виконання умов договору від 10.06.2019 № 10/06, укладеного Держпродспоживслужбою з ТОВ «МЕДДІРЕКТ»), у зв'язку з його невикористанням протягом певного часу через накладення з 26.02.2020 по 20.08.2020 слідчим органом у рамках кримінального провадження арешту на такі матеріальні цінності, та неприйняттям Держпродспоживслужбою рішення щодо подальшого їх використання. Обладнанням передбачено оснастити регіональні державні лабораторії Держпродспоживслужби для проведення повної процедури тестування на губчастоподібну енцефалопатію ВРХ у рамках виконання Програми визначення статусу України як країни з контрольованим ризиком щодо губчастоподібної енцефалопатії ВРХ, затвердженої наказом Держпродспоживслужби від 14.04.2017 № 258.

1.2.3. З недотриманням вимоги Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Мінфіну від 12.03.2012 № 333, зареєстрованим у Мін'юсті 27.03.2012 за № 456/20769 (підпункт 2.2.2 пункту 2.2 глави 2), відповідно до якої придбання виробів медичного призначення, що не беруться на облік як основні засоби, передбачаються за КЕКВ 2220 (медикаменти та перев'язувальні матеріали), ДНДІ з лабораторної

діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи при внесенні змін до кошторисів на 2018 та 2020 роки за спеціальним фондом безкоштовно отримані матеріальні цінності (тримачі для автоматичних піпеток, шприци для відбору зразків, глибоколуночні планшети, мати та фольга для ущільнення глибоколуночних планшетів, наконечники для дозаторів), не взяті на облік як основні засоби, а віднесені до КЕКВ 2210 в сумі 641,1 тис. грн та КЕКВ 3110 – 23,1 тис. грн, що відповідно до пункту 31 статті 116 Бюджетного кодексу є порушенням бюджетного законодавства. У 2020 році за результатами аудиту ДНДІ з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи під час проведення аудиту усунуто це порушення шляхом внесення відповідних змін до кошторису.

1.2.4. Непідписання ДНДІ з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи у 2019 році договору з переможцем відкритих торгів ТОВ «МЕДДІРЕКТ» загальною вартістю 15 986,0 тис. грн на придбання штативів для пробірок, наборів для маркування лікарських засобів, мікропіпеток з ручним заповненням, мішків для збору лабораторних біологічно небезпечних відходів, наконечників для піпеток, стерильних пробірок, мікропланшетів, шприців загального призначення разового застосування, спричинило незавершення процедури закупівлі та призвело до недотримання вимоги частини другої статті 32 Закону України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі», в редакції, що діяла у 2019 році.

1.3. За напрямом «Відшкодування майнової шкоди (збитків), завданої фізичним особам внаслідок запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин у зв'язку з проведенням процедур і робіт щодо ліквідації та профілактики африканської чуми свиней, спрямованих на вилучення з метою знищення» в 2019–2020 роках використано бюджетних коштів за загальним фондом державного бюджету у сумі 1 392,2 тис. грн, що становить лише 9,3 відс. плану (15 000,0 тис. гривень).

1.3.1. Аналіз результативних показників, визначених паспортами бюджетної програми, відповідно до звітів про їх виконання засвідчив, що внаслідок зменшення кількості спалахів африканської чуми свиней на території держави кількість вилучених тварин у фізичних осіб у зв'язку з проведенням процедур і робіт з ліквідації та профілактики африканської чуми свиней у 2019 році становить 0,8 тис. голів при запланованих 5 тис. голів, у 2020 році – 0,7 тис. голів при запланованих 2,5 тис. голів. При цьому за рахунок бюджетних коштів 15 фізичним особам відшкодовано майнової шкоди (збитків) у сумі 1 392,3 тис. грн за 559 вилучених та знищених голів домашніх свиней (2019 рік – 461 голову, 2020 рік – 98 голів), що становить лише 37,8 відс. загальної кількості вилучених і знищених домашніх свиней.

Показник частки ліквідованих спалахів інфекційних хвороб тварин у загальній кількості виявлених виконано на 82 відс. при планових 95 відс., у зв'язку з тим, що в 232 неблагополучних пунктах станом на 01.01.2021 тривала ліквідація захворювання (виявлені в листопаді – грудні і термін ліквідації відповідно до законодавства закінчується у січні – лютому 2021 року).

1.3.2. Держпродспоживслужбою, внаслідок незбільшення бюджетних асигнувань на 2019 рік для Головного управління Держпродспоживслужби у Вінницькій області (далі – ГУ Держпродспоживслужби у Вінницькій області), не забезпечено своєчасного відшкодування у повному обсязі фізичним особам майнової шкоди (збитків) за вилучення та знищення домашніх свиней, що є свідченням неефективного управління бюджетними коштами. Так, за наданими документами, за потреби у відшкодуванні фізичним особам майнової шкоди (збитків) за вилучення та знищення 121 голови домашніх свиней у сумі 425,2 тис. грн, фактично з державного бюджету відповідно до кошторисних призначень ГУ Держпродспоживслужби у Вінницькій області виділено лише 300 тис. грн, а решту коштів у сумі 125,2 тис. грн було відшкодовано фізичній особі в листопаді 2020 року.

1.4. За напрямом «Сплата внесків до Міжнародного епізоотичного бюро» в 2018–2020 роках використано бюджетних коштів за загальним фондом державного бюджету у сумі 15 597,0 тис. грн, що становить 94 відс. плану (16 590,1 тис. гривень).

До Всесвітньої організації охорони здоров'я тварин Держпродспоживслужбою щорічно подаються звіти про реєстрацію спалахів інфекційних захворювань на території України або зняття карантинних обмежень щодо раніше поданих спалахів та звіти про підтвердження статусу України як країни, вільної від ящуру. Так, у 2018 році подано 27 термінових (26 – африканська чума свиней, 1 – сибірка) та 129 подальших звітів (126 – африканська чума свиней, 3 – сибірка); у 2019 році – 22 термінових та 59 подальших звітів; у 2020 році – 28 термінових (23 – африканська чума свиней, 4 – грип птиці, 1 – туляремія) та 35 подальших (28 – африканська чума свиней, 7 – грип птиці).

1.5. За напрямом «Депонування штамів мікроорганізмів» у 2020 році використано кошти загального фонду державного бюджету у сумі 2 413,7 тис. грн, що становить 99,9 відс. відкритих асигнувань (2 415,1 тис. грн) або 88,8 відс. плану (2 718,5 тис. гривень).

У 2020 році за рахунок бюджетних коштів забезпечено депонування і збереження штамів мікроорганізмів, які віднесені до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання. Зокрема, Державним науково-контрольним інститутом біотехнологій і штамів мікроорганізмів: отримано головну посівну культуру – 30 штамів мікроорганізмів (сума витрат 1 024,1 тис. грн); задепоновано 23 штами мікроорганізмів 9 ліній культур клітин (215,8 тис. грн); перевірено властивості 150 штамів мікроорганізмів (128 тис. грн); методом ПЛР ідентифіковано 67 штамів мікроорганізмів (262,3 тис. грн); забезпечено зберігання 150 штамів мікроорганізмів (478,1 тис. грн); перевірено патогенні властивості 20 штамів мікроорганізмів (сума витрат 305,4 тис. гривень).

1.6. За напрямом «Відшкодування витрат на транспортування та зберігання ветеринарних препаратів установам ветеринарної медицини, які мають необхідні для надання зазначених послуг умови, відповідну матеріальну базу (склади, холодильники, обладнаний транспорт) і забезпечені

спеціалістами» у 2020 році використано кошти загального фонду державного бюджету у сумі 398,6 тис. грн, що становить 99,7 відс. плану (400,0 тис. гривень).

З метою відшкодування витрат за зберігання резерву вакцини проти ящуру та заразного вузликового дерматиту великої рогатої худоби в 2020 році Держпродспоживслужбою укладено два договори загальною вартістю 398,6 тис. грн, які оплачені у повному обсязі, а саме:

- договір від 09.06.2020 № 27/20, укладений з Державним науково-контрольним інститутом біотехнології і штамів мікроорганізмів, про відшкодування витрат за зберігання ветеринарного препарату, а саме вакцини проти заразного вузликового дерматиту БОВІВАКС LSD-N (BOVIVAXLSD-N) у кількості 150 тис. доз, яка є його резервом. Вартість відшкодування витрат за зберігання товару становила 199,3 тис. грн (з ПДВ);

- договір від 09.06.2020 № 26/20, укладений з Державним підприємством «Сумська біологічна фабрика», про відшкодування витрат за зберігання ветеринарного препарату, а саме вакцини проти ящуру АФТОВАС ОІЛ (АФТОВАК ОІЛ) ВЕТАЛ Енімал Хелс Продактс Компані, у кількості 500,0 тис. доз, яка є його резервом. Вартість відшкодування витрат за зберігання товару становила 199,3 тис. грн (з ПДВ).

1.7. Унаслідок неналежного планування видатків державного бюджету, спрямованих на проведення протиепізоотичних заходів, Держпродспоживслужбою у 2018–2020 роках допущено неефективне управління коштами державного бюджету у загальній сумі 161 336,8 тис. грн (2018 рік – 110 299,4 тис. грн, 2019 рік – 44 676,6 тис. грн, 2020 рік – 6 360,8 тис. грн), зокрема:

49 959,4 тис. грн (2019 – 43 661,7 тис. грн, 2020 – 6 297,7 тис. грн) – не використані відкриті у повному обсязі бюджетні асигнування через неподання Мінагрополітики та Мінекономіки як головними розпорядниками коштів державного бюджету та Держпродспоживслужбою як відповідальним виконавцем розподілів відкритих асигнувань, у зв'язку з відсутністю бюджетних фінансових зобов'язань;

111 377,4 тис. грн (2018 рік – 110 299,4 тис. грн, 2019 рік – 1 014,9 тис. грн, 2020 рік – 63,1 тис. грн) – повернено до державного бюджету як невикористані безпосередньо з рахунків розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня – Держпродспоживслужби та її територіальних органів, у зв'язку із закриттям рахунків, відкритих у поточному бюджетному періоді для виконання бюджету згідно із статтею 57 Бюджетного кодексу.

1.8. Через відсутність відповідного нормативно-правового регулювання питання використання коштів, отриманих у межах міжнародних угод як відшкодування понесених витрат, Держпродспоживслужбою допущено неефективне управління коштами спеціального фонду державного бюджету внаслідок їх невикористання та накопичення на банківських валютних рахунках на загальну суму 69 774,2 тис. грн, зокрема:

9 647,2 тис. грн – за грантовими угодами, укладеними з Європейською Комісією щодо підтримки заходів захисту, які здійснюються з метою боротьби

з африканською чумою свиней (АЧС) в Україні;

60 127,0 тис. грн – за міжнародними угодами, укладеними з Міністром сільського господарства і розвитку села республіки Польща та Міністерством сільського господарства Угорщини щодо виконання програми боротьби зі сказом на території України.

1.9. Головними управліннями Держпродспоживслужби в областях та підпорядкованими їй установами при використанні бюджетних коштів допущено нерезультативне та неекономне використання коштів державного бюджету відповідно у сумі 169,0 тис. грн та 160,6 тис. грн, а також неефективне управління майном загальною вартістю 1 692,6 тис. гривень. Крім того, не дотримано правильності та своєчасності відображення в бухгалтерському обліку, бюджетній та фінансовій звітності фінансово-господарських операцій – 2 156,8 тис. гривень. Не дотримувалися також вимоги законодавства при проведенні закупівлі товарів, робіт і послуг.

2. З недотриманням Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання (абзац дев'ятого пункту 10), затверджених наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2002 № 1098, зареєстрованим в Мін'юсті 21.01.2002 за № 47/7368 (далі – Правила № 1098), не внесено зміни до паспорта бюджетної програми за КПКВК 1209020, оскільки Мінфіном як учасником бюджетного процесу не враховано звернення Мінекономіки та Держпродспоживслужби і не погоджено новий напрям використання бюджетних коштів – «Матеріально-технічне забезпечення», внаслідок чого отримані у натуральній формі ДНДІ з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи матеріальні цінності загальною вартістю 4 369,5 тис. грн у Звіті про виконання паспорта бюджетної програми за 2020 рік (за спеціальним фондом) відображено за напрямом використання бюджетних коштів «Придбання ветеринарних препаратів», що є свідченням включення до цього звіту недостовірних даних, та відповідно до Бюджетного кодексу (пункт 36 частини першої статті 116) є порушенням бюджетного законодавства.

3. Протягом 2018–2020 років Держпродспоживслужбою проводились заходи, спрямовані на протидію поширенню вірусу сказу, на які використано 1 112 139,0 тис. грн коштів державного бюджету, що становить 62,9 відс. використаних коштів на протиепізоотичні заходи. Зокрема, Держпродспоживслужбою проводились заходи з парентеральної вакцинації домашніх тварин проти сказу, на які спрямовано 225 234,2 тис. грн (20,2 відс.), та заходи з пероральної імунізації диких м'ясоїдних тварин проти сказу, на які спрямовано 886 904,8 тис. грн (79,8 відс.) коштів державного бюджету.

3.1. Проведення Держпродспоживслужбою у 2018–2020 роках щеплень і лікувально-профілактичних заходів із профілактики сказу 17,1 млн домашніх тварин сприяло зменшенню кількості випадків зараження вірусом сказу тварин в Україні більше ніж удвічі за період 2018–2020 років, але кількість цих випадків все ще залишається значною (454 випадків у 2020 році). Однак через недоліки в плануванні видатків та неузгодженість визначеної потреби в вакцині (без урахування залишків вакцини) із запланованими заходами щеплень проти

сказу кошти державного бюджету на загальну суму 14 829,3 тис. грн використані неекономно.

3.2. Виконання у 2018–2020 роках заходів щодо пероральної імунізації диких тварин проти сказу на території України проводилось за відсутності розробленої та затвердженої Програми (кампанії), наявність якої передбачена Методичними рекомендаціями «Планування, організація та проведення пероральної імунізації м'ясоїдних тварин проти сказу», затвердженими Методичною комісією (протокол № 4 від 23.10.2017) та Вченою радою Інституту ветеринарної медицини НААН (протокол № 10 від 23.10.2017), що також розглянуті та схвалені 24.04.2018 Науково-методичною радою Держпродспоживслужби (протокол № 1 від 24.04.2018; із змінами та доповненнями, внесеними згідно з протоколом № 3 від 20.12.2018) (далі – Методичні рекомендації). Як наслідок, Держпродспоживслужбою не проводився збір та аналіз інформації про лабораторно підтверджені випадки сказу серед людей і тварин в зоні, де передбачалось проведення пероральної вакцинації диких м'ясоїдних тварин проти сказу, за останні 5 років.

3.3. Результативні показники в паспорті бюджетної програми «Протиєпізоотичні заходи та участь у Міжнародному епізоотичному бюро» у 2018–2020 роках не характеризують найважливіші аспекти очікуваного результату від проведення заходів з пероральної імунізації диких м'ясоїдних тварин проти сказу, а саме відсоток лисиць, які мають антитіла до вірусу сказу, та потребують удосконалення згідно із Загальними вимогами до визначення результативних показників бюджетних програм (пункт 4), затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 27.12.2010 за № 1353/18648.

3.4. Незважаючи на світовий досвід та не враховуючи Методичні рекомендації (пункт 2), усі три кампанії пероральної вакцинації диких м'ясоїдних тварин проти сказу у 2018, 2019 та 2020 роках, у зв'язку з несвоєчасним затвердженням паспорта бюджетної програми «Протиєпізоотичні заходи та участь у міжнародному епізоотичному бюро» у 2018 році та незабезпеченням граничного обсягу видатків у 2019–2020 роках за цією бюджетною програмою, проведені лише один раз на рік (восени), що мало негативний вплив на ефективність проведених кампаній. Разом з тим у 2018 році розповсюдження вакцини «Орісвак» здійснювалось з розрахунку 20 доз-приманок на 1 км², що на 20,0 відс. менше норми, передбаченої вищевказаними Методичними рекомендаціями (25 доз-приманок на 1 км²). Не врахована також рекомендація щодо застосування концентрації принад в межах 25-30 доз/км² в зонах ендемічності сказу.

3.5. Застосування різних підходів до інтерпретації результатів досліджень сироваток крові від диких м'ясоїдних тварин в ДНДІ з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи та Регіональній державній лабораторії Держпродспоживслужби в Полтавській області призвело до отримання ними даних про ефективність пероральної вакцинації диких м'ясоїдних тварин проти сказу, які не є тотожними. При цьому матеріали досліджень Регіональної державної лабораторії Держпродспоживслужби в

Полтавській області містять результати із захисним рівнем антирабічних антитіл з показником менше 0,5 ОМ, тобто, у таких тварин незважаючи на наявність антитіл існує ризик зараження вірусом сказу.

3.6. Результати досліджень зубів від диких м'ясоїдних тварин після пероральної вакцинації проти сказу на присутність маркера (ТС-тетрацикліну) підтверджують, що кампанії 2018 та 2019 року з пероральної імунізації м'ясоїдних тварин проти сказу в Україні охопили майже 50,0 відс. популяції лисиць щорічно, з яких імунітет проти сказу отримало відповідно 18,5 та 16,4 відс. лисиць. Однак необхідний рівень для розриву епізоотичного ланцюга і подолання поширення вірусу сказу (не менше 70 відс. лисиць повинні мати антитіла до вірусу сказу з титрами не нижче 0,5 МО) за результатами проведених у 2018 та 2019 роках кампаній з пероральної імунізації диких м'ясоїдних тварин не досягнуто. Для забезпечення ефективності проведення пероральної імунізації диких м'ясоїдних тварин необхідно проводити відповідні кампанії не менше 5 років. Отже, існує ризик нерезультативного використання коштів державного бюджету в сумі 492 392,6 тис. грн, спрямованих на проведення цих кампаній.

3.7. Результатом проведених кампаній пероральної вакцинації лисиць проти сказу в прикордонних з Польщею та Угорщиною територіях є щеплення 43,1 відс. лисиць проти сказу в буферній зоні вздовж українсько-польського кордону та 40,5 відс. лисиць в буферній зоні вздовж українсько-угорського кордону на території України. Аналіз динаміки випадків зараження лисиць вірусом сказу в Волинській, Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській та Рівненській областях у 2017–2020 роках свідчить, що в Волинській та Рівненській областях кількість випадків зараження лисиць сказом у 2020 році зменшилась порівняно з 2017 роком більше ніж у чотири рази, в Івано-Франківській та Львівській областях більше ніж у три рази. У Закарпатській області після різкого зростання у 2018 році захворюваності на сказ (19 випадків) кількість випадків зараження у 2020 році зменшилась удвічі.

3.8. Відповідно до укладених угод з Міністром сільського господарства і розвитку села республіки Польща та Міністерством сільського господарства Угорщини щодо виконання програми боротьби зі сказом на території України в 2018–2020 роках на рахунки Держпродспоживслужби надійшло 2,4 млн євро. При цьому витрати, понесені в 2018 році під час проведення кампанії з пероральної імунізації лисиць проти сказу вздовж українсько-польського кордону на території України, на відшкодування не подавались, у зв'язку з чим Державним бюджетом України недоотримано доходів у розмірі 6 632,3 тис. гривень.

4. Виконання проєкту «Підтримка заходів захисту, які здійснюються з метою боротьби з африканською чумою свиней (АЧС) в Україні» за фінансової підтримки Європейського Союзу сприяло вчасному виявленню спалахів АЧС в 7 областях України для вжиття відповідних заходів з метою запобігання поширенню цієї хвороби, та як наслідок, за 2015–2020 роки спостерігається зменшення випадків захворюваності АЧС в областях, залучених до виконання грантових угод. Зокрема, кількість випадків АЧС в регіоні, в якому

реалізовувався проєкт, у 2020 році скоротилась в 16 разів, а в Волинській, Закарпатській, Львівській, Одеській та Чернівецькій областях в 2020 році взагалі не зареєстровано жодного випадку АЧС.

5. Система внутрішнього контролю, запроваджена Мінекономіки, Мінагрополітики як головними розпорядниками коштів державного бюджету та Держпродспоживслужбою, як розпорядником коштів державного бюджету нижчого рівня і відповідальним виконавцем бюджетної програми «Протиєпізоотичні заходи та участь у міжнародному епізоотичному бюро», була недостатньо ефективною. В Держпродспоживслужбі неврегульованими є питання внутрішнього контролю, а саме: не організовано процесу стратегічного планування, не здійснювався моніторинг цілей та досягнень їх ключових показників ефективності; не встановлено розподілу, закріплення повноважень, обов'язків та відповідальності щодо виконання бюджетних програм; не затверджувались пріоритетні напрями роботи на звітний період; не ідентифікувались основні ризики в діяльності, що могли вплинути на спроможність виконувати її основні завдання; не здійснювалась оцінка результативності системи внутрішнього контролю.

Відділом внутрішнього аудиту Держпродспоживслужби у 2018–2020 роках проведено 20 планових і позапланових аудиторських досліджень за різними темами (аудити ефективності, відповідності і фінансові аудити головних управлінь Держпродспоживслужби в областях, установ та організацій, що знаходяться у їх підпорядкуванні). Проте під час проведення аудитів питання ветеринарної медицини досліджувались лише у трьох головних управліннях Держпродспоживслужби, а саме: в Головному управлінні Держпродспоживслужби в Харківській області та підпорядкованих йому установах та організаціях; в Головному управлінні Держпродспоживслужби в Тернопільській області, в Головному управлінні Держпродспоживслужби в Кіровоградській області.

6. Мінагрополітики (у 2018–2019 роках), Мінекономіки (у 2020 році) та Держпродспоживслужбою як учасниками бюджетного процесу не забезпечено належного планування видатків державного бюджету, спрямованих на проведення протиєпізоотичних заходів, зокрема:

6.1. З недотриманням вимог Інструкції з підготовки бюджетних запитів, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2020 № 687 (пункт 4.7 розділу IV), зареєстрованим у Мін'юсті 26.06.2020 за № 1057/21369 (яким передбачено, що напрями використання бюджетних коштів визначаються відповідно до Правил № 1098), у бюджетних запитах на 2018–2020 роки заплановано напрям використання бюджетних коштів «Часткова компенсація витрат, пов'язаних з утилізацією та видаленням побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людей», який не передбачено Порядком № 413.

6.2. З недотриманням вимог Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 (далі – Порядок № 228), показники видатків загального фонду державного

бюджету, які включені Держпродспоживслужбою у розрахунок до кошторисів центрального апарату за бюджетною програмою «Протиепізоотичні заходи та участь у міжнародному епізоотичному бюро» (2018 рік – 687 195,0 тис. грн, 2019 рік – 668 639,8 тис. грн, 2020 рік – 573 639,8 тис. грн), належним чином не деталізовані за видами та кількістю товарів (робіт, послуг).

6.3. З недотриманням вимог Порядку № 228 (пункти 3, 20, 21) ДНДІ з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи при складанні проектів кошторисів на 2018 та 2019 роки за КПКВК 2809020 визначено обсяг бюджетних асигнувань на 2018 рік – 28 776,3 тис. грн, на 2019 рік – 25 926,5 тис. грн для закупівлі діагностикумів та лабораторних витратних матеріалів з метою централізованого забезпечення регіональних державних лабораторій Держпродспоживслужби, а отже, не для забезпечення потреб діяльності інституту.

6.4. В порушення вимог статті 20 Бюджетного кодексу (частина восьма) та Правил № 1098 (пункт 6 розділу I) паспорти за бюджетною програмою «Протиепізоотичні заходи та участь у міжнародному епізоотичному бюро» на 2018, 2019, 2020 роки затверджувалися з недотриманням термінів (на 50, 26 і 18 днів відповідно), а саме: на 2018 рік – спільним наказом Мінагрополітики та Мінфіну від 06.04.2018 № 179/420; на 2019 рік – наказом Мінагрополітики від 13.03.2019 № 136; на 2020 рік – наказом Мінекономіки від 04.03.2020 № 404.

6.5. З недотриманням вимог Бюджетного кодексу (абзац третій пункту б частини п'ятої статті 22), Правил № 1098 (пункт 4 розділу I) та Порядку № 413 (пункт 2) в частині забезпечення відповідності змісту паспортів бюджетних програм, зокрема, порядком використання бюджетних коштів, головним розпорядником коштів державного бюджету (Мінагрополітики) у паспортах бюджетної програми «Протиепізоотичні заходи та участь у міжнародному епізоотичному бюро» у 2018–2019 роках визначено напрям використання бюджетних коштів – «Нерозподілений залишок (до визначення механізму використання коштів, передбачених у державному бюджеті для часткової компенсації витрат, пов'язаних з утилізацією та видаленням побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, шляхом внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23.04.2008 № 413)», який не передбачено Порядком № 413. При цьому кошти державного бюджету за цим напрямом у 2018–2019 роках, у зв'язку із законодавчою неврегульованістю питання компенсації витрат, пов'язаних з утилізацією та видаленням побічних продуктів тваринного походження, не використовувалися.

Зміна головним розпорядником коштів державного бюджету напрямів використання бюджетних коштів, результативних показників, які їх характеризують, та перерозподіл видатків шляхом внесення змін до паспортів бюджетних програм в останні дні грудня відповідного фінансового року не сприяє ефективному використанню коштів державного бюджету та свідчить, зокрема, про неналежний стан їх планування.

7. У 2018–2020 роках Держпродспоживслужбою формування планів протиепізоотичних заходів з профілактики основних інфекційних і паразитарних

хвороб тварин в Україні відбувалось з недотриманням нормативно-правових актів – Порядку складання планів протиепізоотичних заходів, затвердженого наказом Головного державного інспектора ветеринарної медицини України від 08.12.2014 № 154, та Порядку № 413, зокрема, у частині формування потреби в засобах захисту тварин на протиепізоотичні заходи без урахування обсягів потреб головних управлінь Держпродспоживслужби в областях. Внесення змін до планів протиепізоотичних заходів без погодження Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України (далі – Комісія) та Мінагрополітики і Мінекономіки, і недостатній рівень забезпечення у 2018–2020 роках потреби в бюджетних коштах (близько 60 відс.) не сприяло їх виконанню та, як наслідок, впливало на оцінку епізоотичного стану на території України.

7.1. Недосконалість порядку складання планів протиепізоотичних заходів та відсутність вимог щодо звітування про їх виконання, а саме у частині відображення у планах протиепізоотичних заходів виконання показників лише за рахунок бюджетних коштів, та включення до показників звітів про виконання цих планів даних про виконання заходів як за бюджетні кошти, так і за рахунок інших джерел призвело до значного перевиконання окремих показників цих заходів, та, як наслідок, ускладнює здійснення належного аналізу виконання результативних показників та надання відповідної оцінки використанню бюджетних коштів.

7.2. Через нормативно-правову неврегульованість питання створення залишків засобів захисту тварин на кінець відповідного звітного періоду утворені значні їх обсяги, чим допущено неекономне використання коштів державного бюджету у сумі 406 882,6 тис. грн (2018 рік – 20 296,8 тис. грн, 2019 рік – 198 623,1 тис. грн, 2020 рік – 187 962,7 тис. гривень). Крім того, непроведення значної кількості лабораторно-діагностичних досліджень та утилізація великої кількості ветеринарних препаратів зумовили нерезультативне використання бюджетних коштів відповідно у сумі 3 201,4 тис. грн і 2 611,1 тис. грн (2018 рік – 2 594,9 тис. грн, 2019 рік – 1 799,7 тис. грн, 1 417,9 тис. гривень).

8. Діяльність Комісії не сприяла належному виконанню її завдань і функцій. Окремі її рішення є невиконаними. Стратегічний план протепізоотичних заходів з профілактики основних заразних хвороб тварин в Україні на 2019–2021 роки, який було доручено розробити на засіданні Комісії 28.12.2018, не розроблено, що не сприяє належному системному плануванню, формуванню та виконанню протиепізоотичних заходів. При цьому такий стан виконання рішень Комісії та незначна черговість її засідань (протягом 2018–2020 років відбулось лише чотири засідання Комісії, а саме: у 2018 році – три засідання (протоколи: від 19.01.2018 № 1; 09.10.2018 № 2; 28.12.2018 № 3); у 2019 році – не відбулось жодного засідання; у 2020 році – одне засідання (протокол від 12.02.2020 №1) при складній епізоотичній ситуації в країні може свідчити про наявність ризиків незабезпечення належного оперативного контролю, керівництва та координації діяльності органів виконавчої влади,

державних служб, підприємств, установ, організацій та осіб щодо запобігання спалахам масових хвороб тварин і отруєнням та їх ліквідації.

9. Невиконаним є план заходів з виконання Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106, в частині санітарних та фітосанітарних заходів. Із 24 передбачених цим планом завдань виконано лише 17 (70,8 відс.), на реалізацію яких видано 7 нормативних актів (наказів Мінекономіки, Мінагрополітики). За інформацією Мінекономіки, наданою до аудиту, затримка у прийнятті вищевказаних нормативно-правових актів обумовлена змінами у структурі центральних органів виконавчої влади, що відбулися протягом 2019–2020 років, зокрема ліквідацією Мінагрополітики, реорганізацією Мінекономіки і змінами у структурі Мінекономіки.

10. Законодавче та нормативно-правове поле з питань забезпечення епізоотичного благополуччя на території України та недосконалість і суперечливість окремих його норм щодо фінансування протиепізоотичних заходів потребує подальшого удосконалення, що зумовлено як неодноразовими організаційними змінами органів державного управління у цій сфері, так і прийняттям нових законодавчих актів (Верховною Радою України 04.02.2021 прийнятий Закон України № 1206 «Про ветеринарну медицину»).

Зокрема, положення постанови Кабінету Міністрів України від 15.08.1992 № 478 «Про перелік протиепізоотичних, лікувальних, лабораторно-діагностичних, радіологічних та інших ветеринарно-санітарних заходів, що проводяться органами державної ветеринарної медицини за рахунок відповідних бюджетних та інших коштів» та постанови Кабінету Міністрів України від 11.12.1998 № 1960 «Про умови оплати праці працівників підприємств, установ і організацій державної ветеринарної медицини» потребують правового урегулювання в частині застосування найменувань центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини, та центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, що вживаються у чинних нормативно-правових актах.

Порядок № 413 (пункт 4) визначає, що Держпродспоживслужба здійснює за погодженням з Мінекономіки розподіл бюджетних коштів між головними управліннями Держпродспоживслужби в області, м. Києві і державними установами ветеринарної медицини. Водночас згідно з Бюджетним кодексом (абзац третій частини п'ятої статті 22) головний розпорядник бюджетних коштів отримує бюджетні призначення шляхом їх затвердження у законі про Державний бюджет України; приймає рішення щодо делегування повноважень на виконання бюджетної програми розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та/або одержувачами бюджетних коштів, розподіляє та доводить до них у встановленому порядку обсяги бюджетних асигнувань. Отже, норма Порядку № 413 не відповідає вимогам Бюджетного кодексу у частині здійснення за погодженням з Мінекономіки вищезазначеного розподілу коштів.

Крім того, Порядок № 413 не врегулює питання придбання витратних матеріалів, які вкрай необхідні для забезпечення діяльності з надання послуг, пов'язаних з профілактикою, клінічною діагностикою та лікуванням хвороб тварин.

Також норми Порядку № 413 є неузгодженими, що призводить до неоднозначного його тлумачення, зокрема у частині спрямування бюджетних коштів на матеріально-технічне забезпечення спеціалізованим обладнанням і транспортом. Так, згідно з абзацом першим підпункту 3 пункту 2 Порядку № 413 бюджетні кошти спрямовуються на матеріально-технічне забезпечення спеціалізованим обладнанням і транспортом, а відповідно до абзацу четвертого цього ж підпункту пункту 2 Порядку № 413 – на «використання спеціалізованих транспортних засобів ветеринарної медицини, придбання запасних частин, вузлів, пально-мастильних матеріалів...».

Згідно з вимогами Порядку № 413 (підпункт 3 пункту 2) перелік спеціалізованих транспортних засобів та спеціалізованого обладнання, що використовуються для здійснення протиепізоотичних заходів, затверджується Держпродспоживслужбою за погодженням з Мінекономіки і Комісією. Проте перелік видів спеціалізованих транспортних засобів Держпродспоживслужби, затверджений наказом Держпродспоживслужби від 15.06.2017 № 410, не погоджений Мінагрополітики та Комісією. При цьому перелік спеціалізованого обладнання, що використовується для здійснення протиепізоотичних заходів, Держпродспоживслужбою взагалі не затверджено, та відповідно не погоджено Мінекономіки та Комісією.

Методика створення та використання резерву ветеринарних препаратів, затверджена наказом Державного комітету ветеринарної медицини від 08.04.2009 № 76 та погоджена Комісією (протокол № 12 від 07.04.2009), не передбачає норми накопичення резервів ветеринарних препаратів (вакцин) проти ящура та заразного вузликового дерматиту ВРХ, необхідність створення яких визначено Державною надзвичайною протиепізоотичною комісією при Кабінеті Міністрів України.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на проведення протиепізоотичних заходів, затвердити.

2. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на проведення протиепізоотичних заходів, та рішення Рахункової палати надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів із дня затвердження цього Звіту.

3. Відомості про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на проведення протиепізоотичних заходів, у формі рішення Рахункової палати і Звіт надіслати Кабінету Міністрів України і з метою подальшого удосконалення законодавчих та інших нормативно-

правових актів, які забезпечують питання державного регулювання у галузі ветеринарної медицини та підвищення ефективності діяльності у зазначеній сфері, рекомендувати доручити Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України вжити заходів щодо:

- розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проектів нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України від 04.02.2021 № 1206 «Про ветеринарну медицину»;

- активізації виконання заходів з метою імплементації Україною Глави IV (Санітарні та фітосанітарні заходи) Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» (стаття 59 глави 4) Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014, ратифікованої Законом України від 16.09.2014 № 1678;

- правового урегулювання положень постанови Кабінету Міністрів України від 15.08.1992 № 478 «Про перелік протиепізоотичних, лікувальних, лабораторно-діагностичних, радіологічних та інших ветеринарно-санітарних заходів, що проводяться органами державної ветеринарної медицини за рахунок відповідних бюджетних та інших коштів» та постанови Кабінету Міністрів України від 11.12.1998 № 1960 «Про умови оплати праці працівників підприємств, установ і організацій державної ветеринарної медицини» в частині застосування найменувань центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини та центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, що вживаються у чинних нормативно-правових актах;

- розроблення та затвердження Стратегічного плану протиепізоотичних заходів з профілактики основних заразних хвороб тварин в Україні з метою забезпечення належного системного планування, формування та виконання протиепізоотичних заходів;

- забезпечення ефективної діяльності Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України з метою здійснення належного оперативного контролю, керівництва та координації діяльності органів виконавчої влади, державних служб, підприємств, установ, організацій та осіб щодо запобігання спалахам масових хвороб тварин і отруєнням та їх ліквідації;

- розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проектів нормативно-правових актів щодо:

- нормативно-правового врегулювання питання використання коштів, які Держпродспоживслужба отримала в межах міжнародних угод у вигляді відшкодування понесених витрат за рахунок Державного бюджету України;

- внесення змін до Порядку відшкодування майнової шкоди (збитків), завданої особам внаслідок запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин або у зв'язку з проведенням процедур і робіт щодо ліквідації особливо небезпечних (карантинних) хвороб», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.10.2012 № 1003 та Порядку використання коштів,

передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2008 № 413, у частині чіткого визначення критеріїв, на підставі яких державні надзвичайні протиепізоотичні комісії можуть ухвалити рішення про відмову у відшкодуванні майнової шкоди;

- внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2008 № 413, з метою удосконалення його норм, зокрема:

приведення норм цього Порядку (пункт 4) у відповідність із вимогами Бюджетного кодексу України (стаття 22);

узгодження положень абзаців першого та четвертого підпункту 3 пункту 2 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2008 № 413, в частині спрямування бюджетних коштів на придбання спеціалізованих транспортних засобів;

запровадження звітування Держпродспоживслужби про виконання планів протиепізоотичних заходів перед головним розпорядником коштів державного бюджету;

унормування накопичення залишків ветеринарних препаратів та витратних матеріалів, придбаних у попередніх роках, для своєчасного проведення протиепізоотичних заходів;

передбачення придбання витратних матеріалів, які використовуються для проведення лабораторно-діагностичних досліджень при інфекційних та паразитарних хворобах тварин;

визначення переліку лабораторно-діагностичних досліджень при інфекційних і паразитарних хворобах тварин, що проводяться за рахунок коштів державного бюджету, передбачивши методи діагностики, необхідні для проведення лабораторно-діагностичних досліджень заразних хвороб тварин, з урахуванням їх актуалізації.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України і з метою подальшого удосконалення законодавчих та інших нормативно-правових актів, які забезпечують питання державного регулювання у галузі ветеринарної медицини та підвищення ефективності діяльності у зазначеній сфері, рекомендувати вжити заходів щодо:

- розроблення та прийняття нормативно-правових актів з метою реалізації Закону України від 04.02.2021 № 1206 «Про ветеринарну медицину»;

- активізації виконання заходів з метою імплементації Україною Глави IV (Санітарні та фітосанітарні заходи) Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» (стаття 59 глави 4) Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014, ратифікованої Законом України від 16.09.2014 № 1678;

- правового урегулювання положень постанови Кабінету Міністрів України від 15.08.1992 № 478 «Про перелік протиепізоотичних, лікувальних, лабораторно-діагностичних, радіологічних та інших ветеринарно-санітарних заходів, що проводяться органами державної ветеринарної медицини за рахунок відповідних бюджетних та інших коштів» та постанови Кабінету Міністрів України від 11.12.1998 № 1960 «Про умови оплати праці працівників підприємств, установ і організацій державної ветеринарної медицини» в частині застосування найменувань центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини та центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, що вживаються у чинних нормативно-правових актах;

- розроблення та затвердження Стратегічного плану протепізоотичних заходів з профілактики основних заразних хвороб тварин в Україні з метою забезпечення належного системного планування, формування та виконання протиепізоотичних заходів;

- збільшення штатної чисельності експертної групи у сфері безпечності харчових продуктів, здоров'я та благополуччя тварин директорату державної політики у сфері санітарних та фітосанітарних заходів Мінекономіки з метою розробки та своєчасного прийняття нормативно-правових актів та інших заходів із формування та реалізації державної політики у сфері ветеринарної медицини, здоров'я та благополуччя тварин;

- розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проєктів нормативно-правових актів щодо:

- нормативно-правового врегулювання питання використання коштів, які Держпродспоживслужба отримала в межах міжнародних угод у вигляді відшкодування понесених витрат за рахунок Державного бюджету України;

- внесення змін до Порядку відшкодування майнової шкоди (збитків), завданої особам внаслідок запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин або у зв'язку з проведенням процедур і робіт щодо ліквідації особливо небезпечних (карантинних) хвороб», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.10.2012 № 1003 та Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2008 № 413, у частині чіткого визначення критеріїв, на підставі яких державні надзвичайні протиепізоотичні комісії можуть ухвалити рішення про відмову у відшкодуванні майнової шкоди;

- удосконалення форм планів проведення протиепізоотичних заходів, зокрема щодо проведення діагностичних досліджень з профілактики заразних хвороб; щеплень і лікувально-профілактичних заходів з профілактики заразних хвороб, проведення ветеринарно-санітарних заходів та звітів про їх виконання за джерелами їх фінансування;

- внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2008 № 413, з метою

удосконалення його норм, зокрема:

приведення норм цього Порядку (пункт 4) у відповідність із вимогами Бюджетного кодексу України (стаття 22);

узгодження положень абзаців першого та четвертого підпункту 3 пункту 2 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2008 № 413, в частині спрямування бюджетних коштів на придбання спеціалізованих транспортних засобів;

запровадження звітування Держпродспоживслужби про виконання планів протиепізоотичних заходів перед головним розпорядником коштів державного бюджету;

унормування накопичення залишків ветеринарних препаратів та витратних матеріалів, придбаних у попередніх роках, для своєчасного проведення протиепізоотичних заходів;

передбачення придбання витратних матеріалів, які використовуються для проведення лабораторно-діагностичних досліджень при інфекційних та паразитарних хворобах тварин;

визначення переліку лабораторно-діагностичних досліджень при інфекційних і паразитарних хворобах тварин, що проводяться за рахунок коштів державного бюджету, передбачивши методи діагностики, необхідні для проведення лабораторно-діагностичних досліджень заразних хвороб тварин, з урахуванням їх актуалізації;

- розроблення та затвердження Держпродспоживслужбою програми вакцинації диких тварин проти сказу на території України;

- посилення контролю за ефективним використанням коштів державного бюджету, спрямованих на протиепізоотичні заходи;

- належного фінансового забезпечення виконання протиепізоотичних заходів;

- передбачення у паспорті бюджетної програми «Протиепізоотичні заходи та участь у міжнародному епізоотичному бюро» результативних показників, які характеризували б найважливіші аспекти очікуваного результату від проведення заходів з пероральної імунізації диких м'ясоїдних тварин проти сказу, а саме відсоток лисиць, які мають антитіла до вірусу сказу;

- усунення виявлених під час аудиту порушень та недоліків і надання відповідного доручення Держпродспоживслужбі щодо опрацювання рекомендацій Рахункової палати та в межах визначених повноважень внесення пропозицій з їх реалізації;

- інформування Рахункової палати в установленому порядку про результати розгляду її рішення із зазначеного питання, заплановані та вжиті у зв'язку з цим заходи.

5. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Державній службі України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів і з метою подальшого удосконалення законодавчих та інших нормативно-правових актів, які забезпечують державне регулювання у галузі ветеринарної

медицини та підвищення ефективності діяльності у зазначеній сфері, рекомендувати:

- ініціювати підготовку проектів нормативно-правових актів щодо:
 - реалізації Закону України від 04.02.2021 № 1206 «Про ветеринарну медицину»;
 - правового врегулювання положень постанови Кабінету Міністрів України від 15.08.1992 № 478 «Про перелік протиепізоотичних, лікувальних, лабораторно-діагностичних, радіологічних та інших ветеринарно-санітарних заходів, що проводяться органами державної ветеринарної медицини за рахунок відповідних бюджетних та інших коштів» та постанови Кабінету Міністрів України від 11.12.1998 № 1960 «Про умови оплати праці працівників підприємств, установ і організацій державної ветеринарної медицини» в частині застосування найменувань центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері ветеринарної медицини та центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, що вживаються у чинних нормативно-правових актах;
 - активізації виконання заходів з метою імплементації Україною Глави IV (Санітарні та фітосанітарні заходи) Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» (стаття 59 глави 4) Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014, ратифікованої Законом України від 16.09.2014 № 1678;
 - розроблення та затвердження Стратегічного плану протиепізоотичних заходів з профілактики основних заразних хвороб тварин в Україні з метою забезпечення належного системного планування, формування та виконання протиепізоотичних заходів;
 - врегулювання питання використання коштів, які Держпродспоживслужба отримала в межах міжнародних угод у вигляді відшкодування понесених витрат за рахунок Державного бюджету України;
 - внесення змін до Порядку відшкодування майнової шкоди (збитків), завданої особам внаслідок запровадження карантину (карантинних обмежень) тварин або у зв'язку з проведенням процедур і робіт щодо ліквідації особливо небезпечних (карантинних) хвороб», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.10.2012 № 1003, та Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2008 № 413, у частині чіткого визначення критеріїв, на підставі яких державні надзвичайні протиепізоотичні комісії можуть ухвалити рішення про відмову у відшкодуванні майнової шкоди;
 - удосконалення форм планів проведення протиепізоотичних заходів, зокрема щодо проведення діагностичних досліджень з профілактики заразних хвороб; щеплень і лікувально-профілактичних заходів з профілактики заразних хвороб, проведення ветеринарно-санітарних заходів та звітів про їх виконання за джерелами їх фінансування;

- внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2008 № 413, з метою удосконалення його норм, зокрема:

приведення норм цього Порядку (пункт 4) у відповідність із вимогами Бюджетного кодексу України (стаття 22);

узгодження положень абзаців першого та четвертого підпункту 3 пункту 2 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2008 № 413, в частині спрямування бюджетних коштів на придбання спеціалізованих транспортних засобів;

запровадження звітування Держпродспоживслужби про виконання планів протиепізоотичних заходів перед головним розпорядником коштів державного бюджету;

унормування накопичення залишків ветеринарних препаратів та витратних матеріалів, придбаних у попередніх роках, для своєчасного проведення протиепізоотичних заходів;

передбачення придбання витратних матеріалів, які використовуються для проведення лабораторно-діагностичних досліджень при інфекційних та паразитарних хворобах тварин;

визначення переліку лабораторно-діагностичних досліджень при інфекційних і паразитарних хворобах тварин, що проводяться за рахунок коштів державного бюджету, передбачивши методи діагностики, необхідні для проведення лабораторно-діагностичних досліджень заразних хвороб тварин, з урахуванням їх актуалізації;

- затвердити нормативний акт щодо планування, організації та проведення пероральної імунізації м'ясоїдних тварин проти сказу з урахуванням світового досвіду;

- розробити та затвердити актуальну методику створення резерву ветеринарних препаратів, що застосовуються для профілактики та ліквідації хвороб тварин, в якій визначити обсяги накопичення резерву вакцин проти ящуру та заразного вузликового дерматиту;

- затвердити та погодити із Державною надзвичайною протиепізоотичною комісією при Кабінеті Міністрів України та Мінекономіки перелік спеціалізованих транспортних засобів та спеціалізованого обладнання, що використовуються для здійснення протиепізоотичних заходів;

- розробити та затвердити програму вакцинації диких тварин проти сказу на території України;

- вжити заходів щодо:

- дотримання вимог Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2008 № 413, та Порядку складання планів протиепізоотичних заходів, затвердженого наказом Головного державного інспектора ветеринарної медицини України від 08.12.2014 № 154, при визначенні потреби в бюджетних коштах під час формування планів

протиепізоотичних заходів, а також недопущення внесення змін до них без відповідного їх погодження з Державною надзвичайною протиепізоотичною комісією при Кабінеті Міністрів України та Мінекономіки;

- посилення контролю за належним плануванням протиепізоотичних заходів та звітуванням про досягнені результати;

- здійснення своєчасного і належного аналізу залишків ветеринарних препаратів та їх врахування при формуванні потреби в бюджетних коштах на їх придбання в плановому періоді;

- посилення внутрішнього контролю за належним обліком, звітуванням та ефективним використанням ветеринарних препаратів та витратних матеріалів державними установами ветеринарної медицини Держпродспоживслужби;

- забезпечення проведення пероральної вакцинації диких м'ясоїдних тварин у повному обсязі (двічі на рік) для досягнення максимальної її ефективності;

- дотримання температурного режиму під час проведення кампаній з пероральної імунізації;

- посилення внутрішнього контролю на етапі відбору проб для оцінки ефективності пероральної вакцинації лисиць проти сказу;

- запровадження єдиного методичного підходу під час дослідження сироваток крові для оцінки ефективності пероральної вакцинації лисиць проти сказу;

- дотримання вимог Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2008 № 413, при використанні коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення протиепізоотичних заходів;

- посилення контролю щодо планування та виконання результативних показників реалізації бюджетної програми;

- при формуванні проєкту паспорта бюджетної програми «Протиепізоотичні заходи та участь у міжнародному епізоотичному бюро» передбачити результативні показники, які характеризували б найважливіші аспекти очікуваного результату від проведення заходів з пероральної імунізації диких м'ясоїдних тварин проти сказу, а саме відсоток лисиць, які мають антитіла до вірусу сказу;

- посилення контролю за ефективністю управління майном, зокрема щодо його використання та передання підпорядкованим установам;

- врегулювання питання щодо організації внутрішнього контролю відповідно до Методичних рекомендацій з організації внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 14.09.2012 № 995;

- усунення виявлених аудитом порушень і недоліків, а також запобігання їм надалі;

- інформувати у встановленому законодавством порядку Рахункову палату про стан виконання наданих за результатами аудиту рекомендацій.

6. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Державному науково-

дослідному інституту з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи; Головним управлінням Держпродспоживслужби в Дніпропетровській, Вінницькій, Київській, Львівській, Одеській, Харківській областях.

7. Оприлюднити рішення Рахункової палати і Звіт на офіційному вебсайті Рахункової палати.

8. Забезпечити надання Верховній Раді України інформації про стан виконання об'єктами контролю рішення Рахункової палати протягом 45 днів з дня отримання інформації від об'єктів контролю.

9. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Богуна В. П.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан